

Ny stadsträdgårdsmästare och ny grönplan i Solna

av Michael Karlsson, Frescati Utbildning

Vid månadskiftet april/maj 2014 tillträdde Nils Forsberg som stadsträdgårdsmästare i Solna stad. Han ersatte Lars Johansson som hade haft tjänsten sedan september 2012. Solna hade då varit utan stadsträdgårdsmästare sedan 2005. Nils Forsberg har varit projektledare på park- och naturenheten i Västerås stad och tidigare konsulterande landskapsarkitekt i främst gestaltungs- och projekteringsstadiet.

Vad gör en stadsträdgårdsmästare i Solna? Vad har hänt med Solna stads nya grönplan? Vilken betydelse får grönplanen för Kungliga nationalstadsparken med Tivoliområdet som exempel? Det är frågor som Nils Forsberg gärna svarar på.

En stadsträdgårdsmästares uppgifter

Nils Forsbergs roll är att arbeta strategiskt med och bevaka gestaltningen av alla typer av offentliga platser – parker, naturområden, torg och gatumiljöer. Det handlar om att ta fram planer av olika slag, exempelvis planeras en lekplatsutredning under 2015. Sedan använder Nils Forsberg bland annat sin tid till att arbeta tillsammans med stadens planhandläggare, kommunekolog, driftansvariga och konsulter i olika projekt. Eftersom Solna stad är en beställarorganisation är det inhyrda konsulter som ritat samt upphandlade entreprenörer som bygger och utför drift och skötsel.

Grönt i en utpräglad urbaniserad miljö

Många kopplar nog ihop Solna med trafikleder men drygt halva Solnas totala yta är grön. De offentligt tillgängliga park- och naturområdena utgör ungefär en tredjedel av ytan. Och en tredjedel av staden ligger inom nationalstadsparkens gränser. Samtidigt gör vägarna att kommunen upplevs som splittrad och att det kan vara svårt att ta sig till fots från en stadsdel till en annan. Det finns också en oro att politiker och tjänstemän tycker att det är viktigare att bygga än att bevara och utveckla grönområden. Vilken roll kan då den nya grönplanen spela för framtiden?

Solnas nuvarande grönplan är från 1991. Därefter har bland annat lagen om nationalstadsparken tillkommit och Igelbäckens naturreservat inrättats. Förslaget till ny grönplan har efter inkomna remissvar reviderats och väntar nu på att antas av kommunfullmäktige, förklarar Nils Forsberg. Den

viktigaste förändringen från remissversionen är att dokumentet delats upp i två separata delar. Den första delen benämns grönplan, beslutas av kommunfullmäktige och blir ett mål- och strategidokument. Den andra delen, en handlingsplan med beskrivningar av stadsdelarna och tillhörande åtgärds paket, kommer förvaltningen att jobba vidare med. Handlingsplanen är tänkt att beslutas av ansvarig nämnd och förvaltningens uppgift är sedan att genomföra åtgärderna.

Grönplanens betydelse för Tivoli

I förslaget till ny grönplan som har skickats till kommunfullmäktige för beslut finner man nationalstadsparken under rubriken ”Skyddade områden i Solna” tillsammans med Igelbäckens och Ulriksdals naturreservat. Dessutom finns en skrivelse om ett möjligt nytt naturreservat runt Råstasjön. Det finns hänvisningar till stadens fördjupade översiktsplan från 2008 för Solnadelen av nationalstadsparken liksom till länsstyrelsens vård- och utvecklingsplan för hela parken från 2012. I förslaget slås fast att ”i princip all naturmark i Solna har sitt ursprung i kulturlandskapet och behöver viss skötsel för att bibehålla sina naturvärden”. Vidare kan man läsa att ”en förutsättning för biologisk mångfald är stabila ekosystem och i staden handlar det om att skapa förutsättningar så att olika arter kan bevaras. En viktig förutsättning för det är att det finns grönområden av god kvalitet, med tillräcklig storlek och med sammanhängande struktur”.

Vad betyder det då för Tivolihalvön i Kungliga nationalstadsparken med de två delarna Pipers park och Tivoliberget? Det är värt att notera att den version av grönplanen som har skickats till kommunfullmäktige för antagande alltså saknar åtgärds paket. Åtgärderna som fanns i remissversionens andra del kommer, enligt Nils Forsberg, förhoppningsvis med i den handlingsplan som förvaltningen ska arbeta vidare med.

I remissversionens åtgärdsdel sägs att halvön ska vara en tydlig del av Brunnsvikens landskap från 1700-talet. Vad gäller Pipers park ska gångsystem, öppna terrasser och utsiktsplatser underhållas i enlighet med en karta från 1786. Tivoliberget ska behålla sin dramatik med mångfalden av biotoper och grunderna till äldre bebyggelse ska framträda.

En av åtgärderna lyder: Sköt Tivoliudden nu, vilket är en mycket träffande formulering. Redan i den ambitiösa vårdplanen för Tivoliområdet från 1999 anges gallring som en åtgärd för att återskapa och bevara ett varierat natur- och kulturlandskap. Vissa sporadiska åtgärder har vidtagits under åren men helhetsbilden av Pipers park är att det är svårt att få en känsla av parkmiljön från slutet av 1700-talet. Frågan är om den tänkta handlingsplanens åtgärds paket får en tillhörande plånbok som fylls på år efter år.

Måldokument och åtgärdsplaner är nödvändiga men för en kontinuerlig skötsel på god nivå krävs monetär långsiktighet från politikernas sida och professionellt genomförande av stadens tjänstemän liksom av inhyrda konsulter och entreprenörer.

Referenser

Grönplan för Solna stad. ”Hela Solnas landskap”. Strategidokument för Solnas gröna offentliga miljöer, parker, platser och gatumiljöer, 2014-10-08. Förslag lämnat till kommunfullmäktige.

Solna stads Grönplan (remissutgåva), 2014.

Vårdplan för Tivoliområdet. Del 1. Historik, skyddsvärden och allmänna riktlinjer. Solna stad, 1999.

Webbplatser: solna.se och stadstradgardsmastare.org.